

ČÍSLOVKY

Číslovky sú **plnovýznamové** / **neplnovýznamové** a **ohybné** / **neohybné** slová, ktoré pomenúvajú _____ (napr. osem, dvadsaťdva), _____ (napr. piaty, druhý) alebo _____ (napr. šiesty raz, pätnásťkrát) osôb, zvierat a vecí.

„slovo vyjadrujúce číslo“

Pri číslovkách určujeme tieto **gramatické kategórie**: _____, _____, _____ a pri niektorých aj _____.

	otázka	určité	neurčité
	koľko?	jeden, tri, pätnásť	veľa, mnoho, málo
RADOVÉ		šiesty, deviaty	niekoľký
	*koľko ráz?	dvadsať ráz, tri razy	mnoho ráz
	*	sedemkrát, desaťkrát	veľakrát
	*koľkonásobný?	štvornásobný, *štvornásobne	mnohonásobný
*SKUPINOVÉ	koľko?	dvoje, päťoro, *trojako	viacero
DRUHOVÉ	koľkoraký?	dvojaký, trojaký	mnohoraký
*nesklonné			

ZÁKLADNÉ ČÍSLOVKY

Základné číslovky sú **hlavnou skupinou čísloviek**. Vyjadrujú _____ osôb, zvierat, vecí.

Poznáme aj **základné číslovky** _____ - nevyjadrujú presné, len približné množstvo. Takéto číslovky sú **nesklonné**. Napr. mnoho, málo, dosť, troška, veľa, zopár

Číslovky 1, 2, 3, 4 majú osobitné skloňovanie – sú závislé od vecí, ktoré označujú.

Číslovka jeden sa skloňuje v sg. aj v pl., ostatné základné číslovky iba v pl. (Napr. jedny nožnice, jedni rodičia, s jednými nohavicami, ...)

Prepíš číslovky slovom.

bez 1 duba – bez _____ duba

do 3 pohárov – do _____ pohárov

s 2 sestrami – s _____ sestrami

kvôli 4 heslám – kvôli _____ heslám

Číslovky od 5 do 99 skloňujeme podľa vzoru _____.

Nominatív

Genitív	
Datív	
Akuzatív	
Lokál	
Inštrumentál	

Skloňovanie čísloviek má niekoľko pravidiel:

1. Číslovky zložené s **–jeden** sú nesklonné
(napr. pred dvadsaťjeden rokmi / dvadsiatimijednami rokmi)
2. Číslovky zložené s **–dva, -tri, -štyri až –deväť** skloňujeme takto:
 - a) v **základnom tvare** sú nesklonné – píšeme ich ako **jedno slovo**
 - b) ak ich **skloňujeme, oddeľujeme jednotky** od desiatok

25 slov - _____ slov

46 písmen - _____ písmen

s 33 papiermi - _____ papiermi

pred 62 rokmi - _____ rokmi

Číslovka 0 (nula) sa skloňuje podľa vzoru _____. (napr. mať nulu, o nulách)

Číslovka 100 (sto) sa skloňuje podľa vzoru _____. (napr. deliť stom, o stách ľudí)

Číslovka 1 000 (tisíc) sa skloňuje podľa vzoru _____. (napr. s tisícmi, o tisícoch ľudí)

Číslovka 1 000 000 (milión) sa skloňuje podľa vzoru _____. (napr. s miliónmi, o miliónoch ľudí)

Číslovka 1 000 000 000 (miliarda) sa skloňuje podľa vzoru _____. (napr. mať miliardy, o miliardách ľudí)

50 000 stoličiek - _____ stoličiek

7 000 000 000 ľudí - _____ ľudí

400 detí - _____ detí

darovať 100 hračiek – darovať _____ hračiek

9 000 000 áut - _____ áut

vynásobiť 100 – vynásobiť _____

RADOVÉ ČÍSLOVKY

Radové číslovky označujú _____ počítaných osôb a vecí. Určujú jedinú osobu alebo vec podľa toho, **na ktorom mieste v rade stojí** (napr. prvý, druhý, stý).

Poznáme aj **radové číslovky** _____ - nevyjadrujú presné poradie. Napr. posledný, niekoľký.

Radové číslovky majú podobu _____ a aj sa **podľa ich vzorov sa skloňujú**:

- a) ak majú **tvrdé zakončenie**, skloňujeme ich podľa vzoru _____
(napr. druhý, dvadsiaty piaty, stý)
- b) ak majú **mäkké zakončenie**, skloňujeme ich podľa vzoru _____
(napr. tretí, tisíci)

Urči vzor radovej číslovky

tisíci pokus - _____

pätnásta sekunda - _____

ôsma trieda - _____

druhí chlapi - _____

miliónty raz - _____

dvadsiate storočie - _____

tretie miesto - _____

dvesté predstavenie - _____

V zložených číslovkách majú tvar radovej číslovky iba _____ a _____.

Píšeme ich _____, pretože každá časť sa aj **osobitne skloňuje**.

(napr. dvadsiaty prvý, dvadsiateho štvrtého, v tisíc deväťsto osemdesiatom piatom roku)

základá číslovka – koľko?	radová číslovka – koľký?
v siedmich prípadoch koľko prípadov? – počet zákl. tvar: sedem (prípadoch)	v siedmich ročníkoch koľké? – poradie zákl. tvar: siedmy (ročník)
v _____ rokoch života zákl. tvar: päťdesiat rokov	v _____ rokoch zákl. tvar: päťdesiate roky

NÁSOBNÉ ČÍSLOVKY

Násobné číslovky vyjadrujú _____ (napr. desaťkrát, stokrát), _____ (napr. dva razy, tridsať ráz), _____ (napr. trojnásobný, dvanásťnásobný) sa nejaký predmet alebo dej vyskytuje.

Číslovka **raz** môže plniť funkciu **základnej číslovky pri počítaní** (*raz, dva, tri*), ale aj **násobnej číslovky** vo význame *jeden raz, dva razy*.

Pri ohýbaní násobných čísloviek **s –krát, -násobný neplatí / platí rytmický zákon**.

napr. viacnásobný, párkrát, tisíckrát.

! Číslovky s -krát píšeme vždy spolu, zatiaľ čo raz/ráz píšeme oddelene.

SKUPINOVÉ ČÍSLOVKY

Skupinové číslovky označujú **počet alebo množstvo ako súhrn častí**.

Najčastejšie zastupujú základné číslovky pri **pomnožných podstatných menách**, pričom počítaný predmet je **vždy v** _____ (napr. štvoro nožníc). Napr. dvoje husí, troje rukavíc, štvoro hodínok

Skupinové číslovky sú **sklonné / nesklonné**.

Odvodzujeme ich **od základných čísloviek** príponou:

_____ (dvoje, troje) _____ (štvoro, päťoro) _____ (viacero)

Napíš skupinovú číslovku slovom

1 muži - _____ muži

2 dverí - _____ dverí

1 ženy - _____ ženy

3 topánok - _____ topánok

1 nohavice - _____ nohavice

4 šiat - _____ šiat

DRUHOVÉ ČÍSLOVKY

Druhové číslovky vyjadrujú **počet alebo množstvo druhov**. Napr. jednaký, dvojaká, desatoraký, jednako, trojako, mnohorako.

Skloňujú sa ako prídavné mená podľa tvrdého zakončenia podľa vzoru _____.

Nedajú sa vyjadriť číslicami, vypisujú sa slovami.